

Workshops ronde 1- 13:30 -14:40

Op het inschrijfformulier waar genodigden een link voor hebben ontvangen via de mail kan worden aangegeven welke workshop je wilt volgen in ronde 1 en 2. Per workshop zijn er 1 tot 2 bijdragen.

Workshop 1.1

Kind IN Gezond Systeem (KINGS): Een behandelprogramma voor het hele gezin

- Diana Hartogs, Regiebehandelaar bij Koraal
- Karin Taphoorn, Regiebehandelaar bij Koraal

In deze workshop gaan we in op de inhoud van KINGS en delen we praktijkervaringen en resultaten. Wat werkt, welke uitdagingen komen we tegen en welke lessen kunnen leren?

KINGS is een intensief behandelprogramma voor gezinnen die ingrijpende ervaringen hebben meegemaakt en in het dagelijks leven vaak te maken hebben met een opeenstapeling van problemen.

Tijdens KINGS verblijft het hele gezin tijdelijk in een woning van Koraal en ontvangen alle gezinsleden, zowel individueel als gezamenlijk, behandeling. Na het verblijf kan de hulp indien nodig ambulante worden voortgezet. De gezinsbehandeling richt zich op traumaverwerking bij ouders en kinderen en op het vergroten van de sensitiviteit, responsiviteit en opvoedvaardigheden van ouders. Het doel is dat kinderen opgroeien in een gezond systeem en dat uithuisplaatsing kan worden voorkomen. Koraal is samen met ontwikkelaar en uitvoerder Accare gestart met het behandelmodel KINGS. De methode is afgestemd op gezinnen waarbij sprake is van een LVB bij één of meerdere gezinsleden. In 2023-2024 ontvingen 12 gezinnen behandeling bij KINGS.

NIKA als gehechtheidsinterventie bij de LVB-doelgroep

- Ellen Visscher, Orthopedagoog-generalist/ NIKa practitioner i.o. bij Ambiq
- Rianne Veurink, Orthopedagoog/ NIKa practitioner i.o. bij Ambiq

In deze workshop gaan we in op het NIKa diagnostiek- en interventieprotocol en de toepasbaarheid ervan bij de LVB-doelgroep. NIKa is een gehechtheidsinterventie voor kinderen en hun ouders die een hoog risico hebben op een onveilige gededesorganiseerde gehechtheidsrelatie, bijvoorbeeld na huiselijk geweld, veel stress of kindermishandeling. De ouder-kindrelatie staat daarin centraal. Binnen NIKa wordt gewerkt met videofeedback. Het richt zich op het stoppen van schadelijk ouder gedrag en het vergroten van de sensitiviteit en responsiviteit van de ouder. Het NJi heeft NIKa erkend als 'goed onderbouwd'.

In de workshop laten we de deelnemers kennismaken met het protocol aan de hand van casuïstiek en videofragmenten. We delen ervaringen in de toepassing van NIKa bij de LVB-doelgroep.

Workshop 1.2

Yucelmethode: Praktisch gebruik bij de LVB-doelgroep

- Ruth Naus, Verpleegkundig Specialist bij GGZ Eindhoven, eenheid OPSY
- Maartje Lucassen, GZ-psycholoog bij GGZ Eindhoven, eenheid OPSY

In deze workshop wordt uitleg gegeven over de Yucelmethode.

Er wordt ingezoomd op Yucel als gespreksmethode bij de LVB-doelgroep met complexe psychiatrische problematiek. Er wordt aan de hand van casuïstiek toegelicht hoe de methodiek praktisch is toe te passen. Beide sprekers zijn zeer ervaren in het werken met deze methode en zullen ervaringen uitwisselen en open staan voor vragen & casuïstiek van de deelnemers aan deze workshop.

Wat kan de presentiebenadering doen voor mensen met een LVB?

- Naomi van Schaik, Gedragswetenschapper bij Levvel
- Tesja van Dijk, Leerbegeleider Presentiebenadering bij Levvel

Presentie is de basis binnen het relationeel werken en vormt daarmee het fundament van het werk met jongeren en gezinnen binnen Levvel.

Op deze manier wordt getracht om voor ieder kind en iedere ouder zorgvuldig te onderzoeken wat goede zorg is. Dit doen we door in contact te gaan, als professional en als mens, door perspectiefwisseling; hoe ziet het er eigenlijk uit als ik in de schoenen van die ander ga staan?

Relationeel werken met kinderen en volwassenen met een LVB vraagt een hoge mate van reflectief kijken naar je professionele handelen; juist voor deze doelgroep waarbij het ingewikkeld is om aan te sluiten en af te stemmen op hun overtuigingen en logica.

Tijdens onze workshop geven we een sneak preview van hoe er binnen de kleinschalige woonvoorzieningen van Levvel aangesloten wordt bij de LVB-doelgroep. We nemen je mee in het perspectief van een jongere en maken invoelbaar wat er voor hen op het spel staat.

Workshop 1.3

Het belang van een multidisciplinaire aanpak bij de obesitasbehandeling bij mensen met een LVB en de impact op de kwaliteit van leven

- 👤 Joan Winkelhof, GZ-psycholoog bij Abrona
- 👤 Evelien Hoving, Lifestyle-arts bij Abrona

In maart 2024 kwam de WHO met de schrikbarende cijfers dat 1 op de 8 mensen wereldwijd (meer dan 1 miljard) lijden aan ernstig overgewicht (obesitas). Dit aantal is sinds 1990 verdubbeld en voor kinderen en adolescenten zelfs verviervoudigd.

Mensen met een verstandelijke beperking lopen veel meer risico op het ontwikkelen van morbide obesitas, maar de reguliere behandeling is niet of nauwelijks toegankelijk voor mensen met een LVB. De diagnostiek en behandeling zijn complex en er is vrijwel altijd sprake van comorbiditeit. Na een succesvolle aanvraag bij de NZA lanceerde Abrona in oktober 2023 in de regio Utrecht de allereerste Multidisciplinaire Poli voor Obesitas die zich specifiek richt op volwassenen met LVB.

Binnen deze workshop delen we de opgedane ervaringen van de afgelopen 1,5 jaar en aanpak vanuit het 7-factorenmodel. We gaan in discussie over de successen en uitdagingen die we gaandeweg zijn tegengekomen. Daarnaast laten we een ervaringsdeskundige aan het woord.

Take it Personal!+

- 👤 Lotte Gosens, Onderzoeker en psycholoog in opleiding tot GZ-psycholoog bij Pluryn
- 👤 Esther Hesselink, Onderzoeker bij Pluryn

Take it Personal!+ is een gepersonaliseerde behandeling voor mensen met een LVB en problematisch middelengebruik. Take it Personal!+ is gebaseerd op motiverende gespreksvoering en cognitieve gedragstherapie. Vernieuwend aan deze behandeling is het feit dat de behandeling gepersonaliseerd wordt op het persoonlijkheidsprofiel (negatief denken, angstgevoeligheid, impulsiviteit, sensatie zoeken) van de cliënt. Onderzoek toont eerste aanwijzingen voor de effectiviteit van Take it Personal!+ in het verminderen van problematisch middelengebruik.

Tijdens deze workshop laten we de deelnemers kennismaken met deze behandeling. Daarnaast brengen we de aanwezigen op de hoogte van het implementatieonderzoek naar Take it Personal!+.

Workshop 1.4

Psychose & LVB: Valkuilen & tips t.a.v. diagnostiek en begeleiding van jeugdigen en jongvolwassenen binnen de GGz en de (L)VG-zorg

- Michel van den Bogaard, Klinisch psycholoog en psychotherapeut bij Reinier van Arkel
- Marielle Dekker, Programmaleider en onderzoeker bij Academische Werkplaats Kajak

Binnen de Academische Werkplaats Kajak werken professionals uit de GGz en de (L)VG-zorg binnen werkgroepen samen om kennis over psychische problematiek bij jeugdigen en jongvolwassenen met een licht verstandelijke beperking (LVB) te bundelen en te delen. In deze workshop wordt verteld werkgroepleden over deze werkwijze en geven ze een preview van enkele onderdelen uit de eind 2025 te verschijnen nieuwe Handreiking over Psychosespectrumstoornissen (PSS) bij jeugdigen en jongvolwassenen met een LVB. Jonge mensen met een LVB lijken gevoeliger voor het ontwikkelen van een PSS. Dit hangt samen met mogelijke risicofactoren voor PSS die vaker bij hen voorkomen. Anderzijds is het lastiger om bij deze groep vast te stellen of bepaalde symptomen wel echt bij een PSS horen. En als er sprake is van een PSS, welke handvatten zijn er voor (dagelijks) begeleiders om passend aan te sluiten?

We gaan in deze sessie met elkaar in gesprek over het missen van signalen van een PSS of het ten onrechte zien van een PSS bij deze doelgroep en over de do's and don't's binnen de (dagelijkse) begeleiding.

Workshop 1.5

Verbinding verbreken door verbinding te maken

- Femke van de Lustgraaf, Projectleider bij Landelijk Kenniscentrum LVB
- Lorena Julio, Junior projectmedewerker bij Landelijk Kenniscentrum LVB

Er zijn factoren die relatief vaak voorkomen bij mensen met een LVB waardoor zij oververtegenwoordigd zijn in het veiligheidsdomein. Denk aan armoede, het meemaken van ingrijpende (jeugd)ervaringen, middelengebruik, psychische problemen of het ontbreken van zinvolle daginvulling of positieve rolmodellen. Het voorkomen dat iemand met een LVB in de criminaliteit belandt en het voorkomen van recidive zijn grote opgaven die vragen om samenwerking van verschillende professionals en domeinen.

Deze workshop gaat over Alex (fictief persoon), een man van 37 jaar, waarbij er vermoedens zijn van een LVB. Hij kwam op zijn 15e voor het eerst in aanraking met criminaliteit. Het ging toen om een winkeldiefstal. Recent heeft hij een gevangenisstraf uitgezeten. Het is nu belangrijk dat Alex niet opnieuw vervalt in crimineel gedrag. Hoe draagt jouw werkveld hieraan bij?

Aan de hand van een World Café setting gaan we in gesprek over drie stellingen en over hoe de kans op recidive verkleind kan worden zodat de nieuwe generatie minder risico loopt om in aanraking te komen met criminaliteit.

Workshops in ronde 2 – 14.50-15.50 uur

Workshop 2.1

Het is de ervaring die telt: Samen leren door doen (Psychomotorische gezinstherapie)

- 👤 Inge Zomervrucht, Psychomotorisch therapeut en onderzoeker bij Alliade

De ontwikkeling van een kind met een LVB zorgt voor verschillende uitdagingen voor ouders (en ook voor broers en zussen), wat niet zelden leidt tot problemen in de relaties binnen het gezin.

Psychomotorische gezinstherapie (PMGT) is de combinatie van systeemtherapie en psychomotorische therapie en wordt binnen de zorg voor mensen met LVB steeds vaker ingezet om te werken aan de problemen in de relaties binnen het gezin. Bij deze therapie hoeven de gezinsleden niet zozeer met elkaar te praten, maar werken ze (door te doen en te ervaren) aan de gestelde doelen. Zowel cliënten als behandelaren zien dat praten niet altijd goed genoeg werkt om de interactiepatronen binnen het gezin te verbeteren. Het doen en ervaren levert volgens hen veel meer op: het maakt interactiepatronen voelbaar en zichtbaar, waardoor gezinsleden er beter samen aan kunnen werken.

Hoe zetten we dit in binnen de (L)VB poli van Alliade? Hoe ervaren gezinnen PMGT en wat kan deze therapie gezinnen met een kind met LVB opleveren? Kom dit ervaren binnen deze workshop.

Systeemgerichte gezinscoaching voor ouders met een (licht) verstandelijke beperking - de interventie

- 👤 Marny Aretz, Gedragsdeskundige bij Amerpoort
- 👤 Ilse Ragbourn-Hoorn, Gezinscoach bij Amerpoort

De sprekers nemen de deelnemers van de workshop mee in de elementen van de NJi-erkende interventie Systeemgerichte gezinscoaching voor ouders met een LVB. De methodiek is door Amerpoort ontwikkeld ten behoeve van de ondersteuning van deze gezinnen in zowel de ambulante als de 24-uurszorg. De gezinscoach bespreekt een casus waarin de interventie is ingezet.

Workshop 2.2

Exposure bij LVB: Gewoon doen!

- Annika de Bourgraaf, GZ-Psycholoog i.o. tot Specialist bij Karakter
- Marijn Wijers, GZ-Psycholoog i.o. tot Specialist bij Karakter

Angststoornissen komen bij jongeren met een LVB relatief vaak voor. Exposuretherapie is een effectieve behandelmethode voor het verminderen van angst bij normaal begaafde jongeren. Er zijn steeds meer aanwijzingen dat jongeren met een LVB kunnen profiteren van cognitieve gedragstherapie, maar dit vereist aanpassingen om optimaal aan te sluiten.

Daarom is bij Karakter een intensief angstbehandelprogramma ontwikkeld voor jongeren met een LVB – Dapper Door Doen. Uit eigen onderzoek blijkt dat het een veelbelovende aanpak is voor het behandelen van complexe angstklachten bij jongeren met een LVB. Bij Dapper Door Doen wordt met de jongere, ouders en begeleiders aan de slag gegaan met exposure 'on the spot'. De focus ligt op het doen en ervaringsleren én op hoe ouders en begeleiders de jongere hierin kunnen ondersteunen.

In de workshop nemen we de aanwezigen mee in het opzetten van een goede exposure, aangepast aan de doelgroep. Word geïnspireerd om on the spot exposure met jongeren te gaan doen, ook al is dat soms spannend. Immers, als je nooit bang bent, kan je ook niet dapper zijn!

Constructionele gedragstherapie en Narratieve Exposure Therapie bij mensen met een LVB

- Arjan Muller, Hoofd behandeling LVB/Cognitief Gedragstherapeut VGCT bij Lunet
- Chantal Duisters, Junior onderzoeker/promovenda Radboud Universiteit

Traditionele behandeling van psychische klachten richt zich op klachtvermindering. Inmiddels is herstelgericht werken, uitgaande van een contextuele blik, steeds meer aan de orde. Bij mensen met een LVB is weinig bekend en onderzoek gedaan naar deze vorm van behandelen. In deze workshop delen we kennis over Narratieve Exposure Therapie (NET) en Constructionele Gedragstherapie bij mensen met een LVB. Deze behandelingen richten zich op het levensverhaal van de persoon, het positief welbevinden en besteden aandacht aan de context.

NET is speciaal ontwikkeld voor kwetsbare cliënten met meervoudig trauma. Het is eenvoudig te implementeren, voor cliënten gemakkelijk te begrijpen en kent een laag uitvalpercentage. De Constructionele Gedragstherapie is een functioneringsversterkende behandeling gericht op welbevinden en context.

In deze bijdrage bespreken we de inhoud en de onderbouwing van beide behandelingen. We geven inzicht in de uitvoering van deze behandelingen bij mensen met een LVB en vertellen over toekomstig wetenschappelijk onderzoek naar beide behandelmethoden.

Workshop 2.3

Omgaan met levend verlies: Hoe doe je dat?

- 👤 Sytske Altena, GZ-psycholoog i.o. tot klinisch psycholoog bij De Banjaard, Youz Haaglanden
- 👤 Corine van Vliet, Kinder- en jeugdpsychiater bij de Banjaard, Youz Haaglanden

Levend verlies is een chronische vorm van rouw, die wordt gekenmerkt door terugkerende momenten van verlies als reactie op een permanente en levensveranderende verlieservaring. Het wordt gezien als een normale rouwrespons, veroorzaakt door een ingrijpende levensgebeurtenis. Bij ouders van kinderen met een LVB speelt het thema levend verlies vaak, bijvoorbeeld wanneer het hun kind niet lukt bepaalde ontwikkelingsmijlpalen te halen en de ouders geconfronteerd worden met het verschil tussen wat zij wensen voor hun kind en de realiteit.

Het doorwerken van het thema levend verlies kan ouders helpen het levend verlies een plek te geven waarmee de ervaren draaglast, in de vorm van rouw en verdriet, bij ouders af kan nemen. Er is echter nog geen evidence based interventie voor ouders gericht op levend verlies. De Banjaard heeft daarom een interventie ontwikkeld. Deze interventie bestaat uit een combinatie van psycho-educatie, ervaringsgerichte oefeningen en lotgenotencontact.

In deze workshop lichten wij het thema levend verlies en de ontwikkelde interventie toe.

Seksueel geweld: Hoe ben ik als professional mijn eigen afweer de baas?

- 👤 Sharel Kroes, Gedragsdeskundige bij Middin
- 👤 Anita van Knobelsdorff, Gedragsdeskundige bij Middin

Seksueel geweld, we kunnen en willen het niet geloven. We hebben allemaal last van een afweermechanisme om onszelf te beschermen tegen dit soort leed. Mensen met een verstandelijke beperking zijn de meest kwetsbare groep als het gaat om slachtoffers van seksueel geweld.

Er zijn protocollen en beleid om dit leed te voorkomen, maar de cijfers van (seksueel) geweld bij mensen met een verstandelijke beperking blijven aanzienlijk hoog. Dat heeft o.a. te maken met onze eigen afweer. Hoe word je je eigen afweer de baas? Wat kun jij doen als professional? Wat is hiervoor nodig?

In deze workshop nemen we je mee hoe wij als gedragsdeskundigen inhoud en richting geven om hiermee om te gaan binnen onze organisatie Middin.

Workshop 2.4

18 jaar en zelfstandig? Niemand redt het alleen.

- Femke van de Lustgraaf, Projectleider bij Landelijk Kenniscentrum LVB
- Camilla Verschoore, Projectmedewerker bij Landelijk Kenniscentrum LVB
- Lorena Julio, Junior projectmedewerker bij Landelijk Kenniscentrum LVB

Volwassen worden is voor veel jongeren een belangrijke mijlpaal. Na de 18e verjaardag gaat er een wereld voor hen open. Voor de wet zijn ze dan volwassen, wat gepaard gaat met het maken van eigen keuzes, eigen verantwoordelijkheid en nieuwe mogelijkheden. Voor sommige jongeren verloopt deze overgang naar volwassenheid minder soepel, zoals voor jongeren met een LVB. Zij hebben over het algemeen meer ondersteuning nodig bij deze overgang dan leeftijdsgenoten zonder een LVB.

Het is belangrijk om hier als professionals met elkaar al aandacht voor te hebben wanneer een jongere opgroeit. Weet jij nog hoe het voor jou was toen je jong was en er werd gevraagd wat je later wilde worden? Of waar kreeg je, misschien wel vanzelfsprekend, hulp bij of waar miste je die juist? Wat had je nodig gehad? En wat is nu voor jou belangrijk in je volwassen leven?

Tijdens deze workshop staan we aan de hand van diverse stellingen stil bij hoe de deelnemers het opgroeien hebben beleefd. En dit doen we niet alleen vanuit het professionalperspectief. Voor deze workshop zoeken we de samenwerking op met een (jong)volwassene met een LVB om juist ook aandacht te hebben voor die ervaring en wat hierbij helpend kan zijn.

